

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Άνθολόγιο Αρχαίων Ελλήνων Συγγραφέων, Γ' Λυκείου, (Διδακτική πρακτική, Μαθήματα που έγιναν στις Σ.Ε.Λ.Μ.Ε. Θεσ/νίκης), Αθήνα - Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 302.

Αφιέρωμα στον Όδ. Ελύτη, περιοδικό Χάρτης, τεύχη 21-23, Αθήνα, Νοέμβριος 1986, σελ. 552.

Τό *Άνθολόγιο Αρχαίων Ελλήνων Συγγραφέων* αποτελεί προσπάθεια καταγραφής συγκεκριμένης διδακτικής και ερμηνευτικής αντίληψης όσον αφορά τά κείμενα που έχουν επιλεγεί ως συμπλήρωμα τής διδασκαλίας τών Αρχαίων Ελληνικών στην Γ' Λυκείου. Ο υπότιτλος «Διδακτική πρακτική», άδόκιμος κατά τή γνώμη μας, άφοϋ τό νόημα τής πρώτης λέξης άποδίδει κατ' ανάγκην τήν «πρακτική» της διάσταση, ύποδηλώνει τή διάθεση τών συγγραφέων, καί τοϋ εκδότη, νά συστήσουν στους άναγνώστες, καθηγητές κατ' αρχήν, αλλά πιθανότατα καί μαθητές, όρισμένη μέθοδο προσέγγισης τοϋ αρχαίου ελληνικού κειμένου — ποιητικού, ιστορικού, φιλοσοφικού — αλλά καί νά ύποδείξουν ένα ολοκληρωμένο αποτέλεσμα άνάλυσης καί παρουσίασης τών σχολικών κειμένων.

Η διττή σκοπιμότητα που διέπει τήν έναία έκδοση τών μαθημάτων τής Σ.Ε.Λ.Μ.Ε. Θεσ/νίκης, ύποβάλλει τό καίριο πρόβλημα τοϋ ρόλου, κοινωνικού καί επιστημονικού, ενός άκόμη βοηθητικού έγχειριδίου στον εύαίσθητο χώρο τής Μ.Ε. Αν καί ή παρούσα έκδοση δέ θά μπορούσε νά θεωρηθεί άπηλλαγμένη κάποιας σκιάς έμπορικότητας, κυρίως έξ αίτίας τής επιλογής τών κειμένων που παρουσιάζονται, ασφαλώς, όμως, στοχεύει μέ σοβαρότητα στην επιστημονικά έγκυρη «άρωγή» τών ενδιαφερομένων.

Άπό τίς έργασίες τοϋ βιβλίου θά μās άπασχολήσουν μόνον οί αναφερόμενες σέ φιλοσοφικά κείμενα, τά όποια καί έμπίπτουν στό πλαίσιο τών ενδιαφερόντων τοϋ περιοδικού *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*.

Ο σχολικός σύμβουλος κ. Γιώργος Ίγνατιάδης έπιχειρεί μιά λογική καί έννοιολογική άνάλυση τοϋ χωρίου 1522 b27 - 1253 a24 τών *Πολιτικών* τοϋ Άριστοτέλη στην έργασία του μέ τόν τίτλο «Ο άνθρωπος φύσει πολιτικόν ζώον» (σελ. 137-155 τοϋ βιβλίου). Τό ένδιαφέρον του έπικεντρώνεται αρχικά στην εξέταση τών βασικών έννοιών καί συλλογισμών τοϋ Άριστοτέλη που περιλαμβάνει τό αναφερθέν χωρίο. *Οίκία, κώμη, πόλη* διέπονται άπό ένα σκοπό: για τίς δύο πρώτες είναι τό «ζήν», για τήν τελευταία, τό «εϋ ζήν». Έτσι ή πόλη γίνεται τό τέλος τών δύο άλλων. Στη συνέχεια έπιχειρείται κριτική τών δύο συλλογισμών τοϋ Άριστοτέλη μέ βάση τους όποιους ό φιλόσοφος καταλήγει στό συμπέρασμα ότι «ή πόλις φύσει έστίν»: όμοίως τό άριστοτελικό έπιχείρημα ότι ή πολιτική κοινότητα δημιουργήθηκε φύσει γιατί είναι ολοκλήρωση, δηλαδή τελείωση τών προηγούμενων μορφών κοινωνικής ζωής, προβάλλεται ως τό πλέον έγκυρο.

Μετά τήν άντιπαράθεση τών άριστοτελικών άπόψεων μ' εκείνες τοϋ Πρωταγόρα καί τοϋ Rousseau πάνω στη γένεση καί τό σκοπό τής πολιτικής ζωής, αναπτύσσονται τά κύρια ση-

μεῖα τοῦ ἀριστοτελικοῦ ἀποσπάσματος, ὅπου ὁ φιλόσοφος ἐκθέτει καί ἐπεξηγεῖ τή θεωρητική πρόταση «ὅτι ὁ ἄνθρωπος φύσει πολιτικόν ζῷον»: ἀφοῦ ἡ πόλις δημιουργήθηκε φύσει, ἄρα καί ὁ ἄνθρωπος πού τή δημιούργησε εἶναι φύσει πολιτικόν ζῷον.

Ἡ ἐργασία τελειώνει μέ μετάφραση τοῦ ἀρχαίου κειμένου, διατύπωση τῶν σταδίων πού μιά διδασκαλία του θά μπορούσε νά ἀκολουθήσει, καί ἐπιλογή βιβλιογραφίας.

Ὁ δρ Α. Καραδημητρίου, Σχολικός Σύμβουλος, στίς σελ. 157-166 παρουσιάζει τό ἀπόσπασμα 1389 a3-b18 τῆς *Ρητορικῆς* τοῦ Ἀριστοτέλη, στό ὁποῖο ἐξετάζονται τά ἤθη τῶν νέων. Ὁ συγγραφέας, ἀφοῦ σύντομα ἀναφέρεται στόν ὀρισμό τῆς ρητορικῆς καί τά εἶδη τῶν ἀποδείξεων κατ' Ἀριστοτέλη, δίνει τή μετάφραση τοῦ ἀποσπάσματος, ἐπιμελεῖται τή νοηματική ἀπόδοση καί τέλος αὐτούσια παραθέτει τά ἐπόμενα κεφάλαια τῆς *Ρητορικῆς* (ἀπό ὅπου καί τό ἀπόσπασμα) πού θεωροῦνται ἀναγκαῖα γιά τή διδασκαλία τοῦ ἀποσπάσματος.

Χαρακτήρα γνήσια ἐπιστημονικό παρουσιάζει ἡ πολύ ἀξιόλογη ἐργασία τοῦ ἐπίκουρου καθηγητῆ κ. Ι. Πανέρη (σελ. 199-229), ἡ ὁποία ὑπό τόν τίτλο «Δύο ἐπίκαιρες ἰδέες τῶν ἀρχαίων» καλύπτει πολύπλευρα δύο ἀποσπάσματα τοῦ σοφιστῆ Ἀντιφώντα, ὅπου ἐκτίθενται οἱ πολιτικοφιλοσοφικές του ἀπόψεις γύρω ἀπ' τή δικαιοσύνη καί τά κριτήρια ἀξιολόγησης τῶν ἀνθρώπων (*Ἀποσπάσματα Προσωκρατικῶν*, ἔκδοση Diels-Kranz, τόμος Β', σελ. 346-353).

Ἡ ἐργασία, ἐξαιρετικά λεπτομερῆς στή συλλογή καί ἐπεξεργασία τῶν γραμματολογικῶν καί πραγματολογικῶν στοιχείων πού παραδίδονται σέ σχέση μέ τά κείμενα, ἰδιαίτερα κατατοπιστική καί ἐνημερωμένη στό θέμα τῶν φιλολογικῶν παρατηρήσεων, πού πρέπει νά συνοδεύουν ἕνα κείμενο τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, ἀποτελεῖ ὑπόδειγμα ἐπιστημονικοῦ βοηθήματος καί ὑπόδειγμα ὀλοκληρωμένης ἐπεξεργασίας καί μελέτης ἀρχαίου κειμένου μέ φιλοσοφικό περιεχόμενο. Μέ ὀξύτητα καί ἐμβρίθεια ἐπιχειρεῖται καί ἡ φιλοσοφική ἐμβάθυνση καί κριτική στίς ὑπερασπιζόμενες τόν φυσικό χαρακτήρα τοῦ δικαίου θέσεις τοῦ Ἀντιφώντα, οἱ ὁποῖες ἀναλύονται, ἀναπτύσσονται καί συγκρίνονται μέ ἐκεῖνες τοῦ Πρωταγόρα καί τοῦ Δημόκριτου, ἐνῶ ἡ ἀνάλυση τοῦ β' ἀποσπάσματος ὀλοκληρώνεται μέ τήν ὑποστήριξη τῆς κατάργησης τῶν διακρίσεων μεταξύ τῶν ἀνθρώπων, ἡ ὁποία προκύπτει ὡς λογικό ἀποτέλεσμα τοῦ φυσικοῦ χαρακτήρα τοῦ δικαίου ἀφ' ἑνός καί τῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ φύση ἔπλασε τοὺς ἀνθρώπους ὀμοίους.

Ὁ δρ Κ. Μπαλάσκας, Σχολικός Σύμβουλος, στήν ἐργασία «Ἡ καταγωγή καί τό συμβόλαιο, μέ ἀφορμή δύο ἰδέες τοῦ σοφιστῆ Ἀντιφώντα» (σελ. 231-239) ἐπανέρχεται στά κείμενα πού προηγουμένως ἀναφέραμε. Μέ ἐνδιαφέρον ὄχι μόνο μιά ἐπιστημονική παρουσίαση, ἀλλά καί μιά παιδαγωγικά κομψή καί ἀποτελεσματική διδασκαλία ἀντιμετωπίζει σταδιακά ὄλα τά προβλήματα πού θέτει τό κείμενο ἀρχίζοντας ἀπό γραμματολογικές παρατηρήσεις γιά τόν Ἀντιφώντα, προχωρώντας σέ ἀπόδοση καί κατόπιν νοηματική ἀνάπτυξη τοῦ κειμένου καί συμπληρώνοντας τή θεματική μέ παράλληλες θεωρήσεις τοῦ προβλήματος τοῦ φυσικοῦ δικαίου (Βάρναλη, Αἰσχύλου, Κριτία, Hobbes).

Τέλος, στήν ἐκτενή ἐργασία της ἡ Σχολική Σύμβουλος κυρία Συραγώ Κοσμᾶ, πού τήν τιλοφορεῖ «Ἐπεροχή τοῦ προφορικοῦ λόγου σέ σύγκριση μέ τό γραπτό» (σελ. 241-300), παρέχει στό φιλόλογο τῆς Γ' Λυκείου μιά ὀλοκληρωμένη, πολύπλευρη καί ἐνδιαφέρουσα ἐκθεση τοῦ προβληματισμοῦ καί τῶν θέσεων πού ἀφοροῦν τό ἀπόσπασμα 274 e-275 b ἀπό τό *Φαῖδρο* τοῦ Πλάτωνα. Τό περιεχόμενο ὀλοκληροῦ τοῦ διαλόγου τοῦ Φαῖδρου, ὅπου ὁ Πλάτων διαλογίζεται πάνω στόν ἔρωτα (α' μέρος) καί τήν τέχνη τοῦ λόγου (β' μέρος) παρουσιάζεται ἀναλυτικά κατά ἐνότητες καί ἐρμηνεύεται ἡ ἀναλύεται ἀπό τή συγγραφέα μέ βάση κατά κύριο λόγο τό ἴδιο τό πλατωνικό κείμενο. Κατά τόν Πλάτωνα ἡ ἀληθινή τέχνη τοῦ λόγου εἶναι ὄχι ἡ ρητορική, ἀλλά ἡ διαλεκτική, πού συντελεῖται μέ τίς λειτουργίες τῆς συναίρεσης (ἐπαγωγῆς) καί τῆς διαίρεσης (παραγωγῆς), καί μᾶς ὀδηγεῖ στή γνώση τῆς οὐσίας τῆς ψυχῆς, ὅταν πραγματώνεται μέσα ἀπ' τήν ἀμεσότητα τοῦ προφορικοῦ λόγου.

Ἄκολουθεῖ, σέ δεύτερο στάδιο, ἡ ἐξέταση καί ἔκθεση τῆς διδακτικῆς τοῦ ἀποσπάσματος. Μέ ἐπιμέλεια καί κριτική ἐπιλεκτικότητα στά σχόλια καί τίς παρατηρήσεις τῆς ἡ συγγραφεῦς διεξέρχεται ὅλα τά παραδοσιακά ἐπίπεδα ἀνάλυσης ἑνός ἀρχαίου κειμένου: μεταφραστικό, λεξιλογικό - ἑρμηνευτικό, συντακτικό, πραγματολογικό.

Ὁ μικρός χῶρος τῆς παρουσιάσῆς μας καί ὁ συλλογικός χαρακτήρας τοῦ βιβλίου καθῶς καί ὁ δευτερογενῆς, σέ σχέση μέ τό πρωτότυπο κείμενο-χωρίο, λόγος τῶν συγγραφέων τοῦ Ἐπιτομίου δέν ἐπιτρέπουν ἐκτενῆ ἀναφορά στό νοηματικό περιεχόμενο τῶν ἐργασιῶν καί τό νόημα τῶν πρωτοτύπων. Προσπαθήσαμε νά ἀποδώσουμε τό σκοπό τῆς ἐπιμορφωτικῆς αὐτῆς δημοσίευσης, ὅπως διαφαίνεται ἀπ' τή δομή καί τό πνεῦμα τῆς κάθε ἐργασίας.

Ἄπ' τίς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ *Χάρτης* ἀξιοποιεῖται τό τελευταῖο ἐκδοτικό ἀφιέρωμα στόν Ὀδ. Ἐλύτη· τήν παρουσίαση τῶν ἀρθρῶν τοῦ ἀφιερώματος, καθῶς καί τήν προσπάθειά μας νά ἐντάξουμε ἕνα κατά βάσιν θεωρητικό-λογοτεχνικό δημοσίευμα στά πλαίσια τῶν ἐνδιαφερόντων ἑνός φιλοσοφικοῦ περιοδικοῦ, θά διευκόλυνε ἡ ἐπιλογή ὀρισμένων κειμένων πού περιλαμβάνονται σ' αὐτό τόν τόμο τοῦ *Χάρτη*, ἡ ὁποία ἔχει ὡς κριτήριο τό κατά πόσον ἡ θεματική τους διατίθεται νά κινηθεῖ, ἔξω ἀπό τό χῶρο τῆς θεωρίας καί κριτικῆς τῆς λογοτεχνίας, σέ πεδία φιλοσοφικά.

Ἄπό τά περιλαμβανόμενα ἀρθρα θά ἀναφερθοῦμε συνοπτικά στό «Πρισματική καί ἐπίπεδη ποίηση» (σελ. 420-427) τοῦ Ν. Δήμου, στό «Ὁ Ὀδ. Ἐλύτης καί ἡ ἀνακάλυψη τῆς Ἑλλάδας» (σελ. 501-521) τοῦ Ph. Sherrard καί τέλος, μέ περισσότερη ἔμφαση, στό ἔξοχο κείμενο τοῦ ἴδιου τοῦ ποιητῆ Ὀδ. Ἐλύτη «Ἡ μέθοδος τοῦ ἄρα» (σελ. 283-296).

Ὁ Νίκος Δήμου παρουσιάζει ἀπό διακριτική ἀπόσταση τήν προβληματική τοῦ Ὀδ. Ἐλύτη πάνω στήν προτεινόμενη ἀπό τόν ἴδιο τόν ποιητή πρωτότυπη διαίρεση τῆς ποίησης, κατά κύριο λόγο τῆς ἑλληνικῆς, σέ δύο εἶδη: τήν πρισματική («πού κυματοῦται καί ἔχει αἰχμές καί κορυφώσεις») καί τήν ἐπίπεδη (σελ. 420). Εἶδοποιό χαρακτηριστικό τῆς πρισματικῆς ποίησης, στό χῶρο τῆς ὁποίας ἐντάσσει ὁ ποιητής καί τά ἑλληνικότερα κατ' αὐτόν δείγματα ποιητικῆς γραφῆς, συνιστᾷ τό γνῶρισμα τῆς ὀργάνωσης τοῦ ποιητικοῦ λόγου γύρω ἀπό «πυρῆνες πού προεξέχουν» (σελ. 420) καί οἱ ὁποῖοι δέν εἶναι κατ' ἀνάγκη εἰκόνες, ἀλλά «φραστικές μονάδες αὐτοδύναμης ἀκτινοβολίας, ὅπου ὁ συνδυασμός ὁ ἠχολογικός συμπίπτει μέ τό νοητικό» (Ἐκηβόλος σσ. 1514-5). Ἡ ἐπίπεδη ποίηση, ἀντίθετα, δέν προβάλλει τά καθ' ἕκαστον μέρη τοῦ ποιήματος, ἀλλά τό σύνολο. Σ' αὐτήν τό ποίημα ὀλόκληρο λειτουργεῖ κυρίως ὡς νοηματική μονάδα.

Ὁ Ὀδ. Ἐλύτης προτείνει μιά «νέα θεωρία σημαντική σάν ἐρώτημα καί σάν κλειδί», ὅπως χαρακτηριστικά τή βλέπει ὁ Νίκος Δήμου. Σάν κλειδί ἐνδιαφέρει τούς κριτικούς τῆς λογοτεχνίας, σάν ἐρώτημα θά ὑπέβαλλε ἄραγε στόν αἰσθητικό τήν ἄκανθα τῶν μυστικῶν τῆς ποιητικῆς λειτουργίας;

Ὁ Ph. Sherrard ἀκολουθεῖ, στό ἀρθρο «Ὁ Ὀδ. Ἐλύτης καί ἡ ἀνακάλυψη τῆς Ἑλλάδας», τόν ποιητή στή συλλογιστική καί ποιητική του πορεία πρὸς τήν «ἀνακάλυψη τοῦ ἀληθινοῦ προσώπου τῆς Ἑλλάδας», θίγοντας τά προβλήματα: τῆς ταυτότητας ἑνός ἔθνους, τοῦ τί σημαίνει νά ἀποτελεῖς ἀνθρώπινη ὑπαρξη μετέχουσα μιᾶς ὀρισμένης κουλτούρας, τῆς νομιμότητας τῆς χρήσης τοῦ ἐπιθέτου «ἀληθινός» στήν παραπάνω θέση, καί δημιουργεῖ ἕνα σημαντικό ἀρθρο ἀπό ἀποψη πρωτοτυπίας σκέψης καί πειστικότητας.

Θελήσαμε νά κλείσουμε αὐτή τήν παρουσίαση μέ τό ἀρθρο τοῦ Ὀδ. Ἐλύτη, διότι εἶναι τό μόνο πού συνιστᾷ πρωτογενῆ θεωρητικό λόγο καί, κατά μίαν ἔννοια, λόγο βαθύτατα φιλοσοφικό.

Ἄν ἡ φιλοσοφία μπορεῖ νά ἐκταθεῖ πέρα ἀπ' τό χῶρο τῆς λογικῆς ἀπόδειξης καί νά συλλάβει τό μήνυμα τῶν καιρῶν πού ζοῦμε, δείχνοντας (εἰκονικά ἢ λογικά) τά προβλήματα πού ἐγκυμονοῦν, τότε ἕνα κείμενο σάν αὐτό τοῦ Ὀδ. Ἐλύτη ἀναδεικνύεται σέ ἔξοχο

φιλοσοφικό-ποιητικό δοκίμιο πάνω στην έλλειψη ποιητικής ευαισθησίας της εποχής μας σε αντιπαράθεση με τη, μανιακή ίσως, ένασχόλησή της με την τεχνική και άρα με την όλο και περισσότερο κυριαρχούσα λογικοεπιστημονική σκέψη, την οποία κατά βάσιν διέπει ή μέθοδος που από τον ποιητή χαρακτηρίζεται ως μέθοδος του «άρα».

«Όλα γίνεται νά τά λύσεις και νά τά επανασυνδέσεις εκτός από τά λόγια που έγραψε ο ποιητής» (σ. 284). Αυτή ακριβώς ή δυσκολία όρθώνεται σ' αυτό τό τμήμα της παρουσίασης, μιά και ή ύψηλης αισθητικής ποιητική γλώσσα του 'Οδ. 'Ελύτη, άν και τό κείμενο δέν είναι τυπικά ποιητικό, δέν αναπλάθεται επί τό πεζότερον. Μέ εικόνες έμπνευσμένες και καθηλωτικές σε δύναμη έπιβολής του νοήματός τους ο 'Ελύτης διαπιστώνει την έκπληκτική μας ικανότητα νά ακολουθοῦμε τό συλλογιστικό μηχανισμό των μαθηματικών και του ήλεκτρονικού υπολογιστή, αλλά όρρωδει την πενιχρότητά μας στή σύλληψη του ποιητικού γίνεσθαι, του μυστηρίου της τέχνης.

Ή ποίηση είναι συγκέντρωση στό βάθος της άπέραντης γαλήνης «όπου μέσα της όλες οι ενέργειες και όλες οι συσχετίσεις δραστηριοποιούνται» (σελ. 209), ο ποιητής, ένας λαθεμένος που πλανήθηκε από την Όμορφιά (Ποίηση) και άθελά του τή βίασε, ζητάει δικαίωση από τό ίδιο τό πρόσωπο της πραγματικής έλευθερίας, αφού με τον κοινωνικο-ιστορικό του περίγυρο διαφέρει σ' ολόκληρη τή σύλληψη του φαινομένου που λέγεται ζωή. Ποίηση και ιστορική πραγματικότητα στον αιώνα μας συνιστούν διαφορετικούς κόσμους. 'Ο άνθρωπος στην εποχή της τεχνολογίας είναι «νεόπλουτος της μεγάλης του συλλογιστικής ικανότητας», πένης της ποιητικής καθαρότητας, άδέξιος άπέναντι στο «άρα» μιάς ποιητικής φράσης. 'Ανίσχυρος άπέναντι στην εικόνα — «είκονοκλαστική εποχή» (σ. 295) κατανοεί τον τεχνίτη, δέν έννοει τό δημιουργό. Κι όμως, όταν ο καλός ναυπηγός καταπονείται σε μιά μελέτη για τό ποιό θάναι τό πιό σίγουρο σκαρί, όταν δηλ. ο πραγματικός καλλιτέχνης επανέρχεται νά αναρωτηθεί γύρω άπ' την ποιητική λειτουργία και τή σημασία της, τότε δέν πραγματοποιείται μιά αισθητική εκζήτηση, εκπληρώνεται μιά λειτουργική ανάγκη.

Μ' άλλα λόγια τό πρόβλημα είναι κρίσιμο για την επιβίωση της ανθρώπινης ύπόστασης, με τό νόημα, τουλάχιστον, που μέχρι τώρα την έννοούσαμε. 'Ο κόσμος δέν είναι μόνο ό,τι προοδεύει και αυξάνεται. «Ή τεχνική ξεπερνιέται, ή φύση όχι. Οι αισθήσεις ποτέ· οι γνώσεις πάντοτε» (σ. 293).

Κανείς δέν ξέρει τί τελικά θά επικρατήσει και τί θά χαρακτηρίσει τό μέλλον. Ή αν τά λόγια του ποιητή δέν άπαντήσουν «εύηκοα ότα», τότε τί μένει; ο χωρισμός των δύο κόσμων. «Κρατείστε σεΐς τά δικά σας. Αυτά είναι δικά μας· στον αιώνα τον άπαντα» (σ. 296).

Η άποψη αυτή του 'Οδ. 'Ελύτη θά μās θύμιζε τίς επιφυλάξεις που είχε εκφράσει ο L. Wittgenstein στο θέμα της ύπεροχής του σύγχρονου πολιτισμού έναντι των προηγούμενων: «δέν είναι παράλογο νά πιστεύει κανείς πως ή επιστημονική γνώση δέν είναι τίποτε καλό ή επιθυμητό, και πως ή ανθρωπότητα που την επιδιώκει πέφτει σε μιά παγίδα» (βλ. L. Wittgenstein, *Πολιτισμός και άξίες*, μετάφρ. Κ. Κωβαίου - Μ. Δραγώνα-Μονάχου, 'Αθηναϊκή Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη, 'Αθήνα 1986, σελ. 90).

Αισθητικά άψογη ή τελευταία έκδοση του *Χάρτη* συνδυάζει ισόρροπα και καλαίσθητα έννημέρωση, φωτογραφικό υλικό επιλεγμένο με φροντίδα, εικαστική αντιπροσώπευση της Έλυτικής δημιουργίας μαζί με την ουσιαστική έμβάθυνση στο έργο του ποιητή, μέσα από τίς ιδιαίτερα ένδιαφέρουσες και φανερά ποιοτικές εργασίες που δημοσιεύει, και οι όποιες, εκτός από τή σημασία τους για τό χώρο της θεωρίας της λογοτεχνίας, περιέχουν, προτείνουν, και συζητούν γόνιμες φιλοσοφικές ιδέες.

ΜΑΡΙΑ ΒΕΝΕΤΗ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
D.E.A., PARIS V